

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

SLUŽBA ZA ODNOSE Z JAVNOSTMI

Dunajska cesta 47, 1000 Ljubljana

T: 01 478 73 63

F: 01 478 74 25

E: pr.mop@gov.si

www.mop.gov.si

UKOM

predlagam.vladi@gov.si

Številka: **0913-38/2015/1**

Datum: 11. 11. 2015

**Zadeva: Predlog 6957-256: Plačevanje takse za čiščenje odpadnih voda, kjer ni
kanalizacije**

Zveza: e-pošta, z dne 15. 10. 2015

Spoštovani,

v nadaljevanju vam posredujemo odgovor na predlog 6957-256

Tudi v odročnejših predelih države, kjer ni kanalizacije, morajo državljani plačevati takso za čiščenje odpadnih voda. Sprašujem, kaj (lokalna) uprava za ta pobrani denar v tem okolju stori? Evidentno je, da popolnoma nič, saj morajo imeti občani ustrezne greznice in čistilne naprave in torej sami poskrbijo za čiščenje odpadnih voda. Plačuje se torej nekaj, kar nima podlage, kar ni upravičeno. Zahtevam, da se to plačevanje ukine ali pa, da lokalna skupnost prične ta denar vlagati v to isto okolje, bodisi za izgradnjo kanalizacije bodisi subvencioniranje praznjenja greznic bodisi subvencioniranje postavitve čistilne naprave. Sicer je to pobiranje navadno izkoriščanje.

ODGOVOR

V okviru predloga 6957-256: Plačevanje takse za čiščenje odpadnih voda, kjer ni kanalizacije, je navedeno, da morajo državljani plačevati takso za čiščenje odpadnih voda tudi na območjih, kjer morajo sami zagotoviti ustrezne greznice ali čistilne naprave, torej sami poskrbijo za čiščenje odpadnih voda. V predlogu je nadalje navedeno, da se z omenjeno takso plačuje nekaj, kar ni upravičeno. V predlogu je zahtevano, da se ukine plačevanje ali pa občina začne ta sredstva vlagati v isto okolje, bodisi za izgradnjo kanalizacije bodisi za subvencioniranje praznjenja greznic ali subvencioniranje postavitve čistilne naprave.

Iz predloga ni mogoče jasno razbrati, ali se predlog nanaša na plačevanje okoljske dajatve za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja odpadnih voda v skladu z Uredbo o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja odpadnih voda (UL RS št. 80/12) ali pa se nanaša na plačevanje obveznih storitev izvajalca obvezne občinske gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode v skladu z Uredbo o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Uradni list RS, št. 87/12 in 109/12).

V nadaljevanju podajamo pojasnila zahtev predpisov, ki se nanašajo na obračun okoljske dajatve za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja komunalne odpadne vode.

Obveznost plačevanja okoljske dajatve določa Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08-ZFO-1A, 70/08 in 108/09; v nadaljevanju: ZVO-1), ki v 112. členu določa, da je povzročitelj onesnaževanja dolžan plačati okoljske dajatve, s katerimi se obdavčuje onesnaževanje okolja.

Skladno s 112. členom ZVO-1 so osnova za določitev okoljske dajatve vrsta, količina, ali lastnosti emisije iz posameznega vira. 112. člen ZVO-1 nadalje določa, da je zavezanca ali zavezanec za plačilo okoljske dajatve oseba, ki povzroča onesnaževanje okolja z emisijami, hkrati pa določa, da Vlada podrobneje določi vrsto onesnaževanja, osnovo za obračun okoljske dajatve in zavezance za posamezno okoljsko dajatev, njeno višino in način njenega obračunavanja, odmere ter plačevanja.

Na podlagi 112. člena ZVO-1 je Vlada RS sprejela Uredbo o okoljski dajlatvi za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja odpadnih voda (Uradni list RS, št. 80/12; v nadaljevanju: uredba o OD), ki podrobneje ureja področje okoljske dajatve za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja komunalnih odpadnih voda.

Z 11. členom uredbe o OD je določeno, da je zavezanec za plačilo okoljske dajatve zaradi odvajanja komunalne odpadne vode vsak uporabnik stavbe, v kateri nastaja komunalna odpadna voda, in onesnažuje okolje z odvajanjem te odpadne vode. Kot uporabnik stavbe je v 6. točki 2. člena uredbe o OD določena oseba, ki je lastnik, najemnik ali druga oseba, ki uporablja stavbo ali del stavbe, kjer nastaja komunalna odpadna voda.

Z 11. členom uredbe o OD je določeno tudi, da za zavezance za plačilo okoljske dajatve za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja komunalnih odpadnih voda okoljsko dajatev izračunava, zaračunava in vplačuje izvajalec obvezne občinske gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne odpadne in padavinske odpadne vode, ki je na območju nastajanja komunalne odpadne vode določen za izvajanje obveznih storitev odvajanja komunalne odpadne vode in prevzema komunalne odpadne vode iz nepretočnih greznic ali blata iz obstoječih greznic in malih komunalnih čistilnih naprav.

V 12. členu uredbe o OD je določeno, da je za posamezno stavbo osnova za obračun okoljske dajatve zaradi odvajanja komunalne odpadne vode seštevek enot obremenitve na letni ravni. Letni seštevek enot obremenitve se izračuna kot količnik med celotno letno količino porabljene pitne vode v stavbi, izraženo v m³, in 50 m³. Kadar se poraba pitne vode ne ugotavlja z merjenjem, je letni seštevek enot obremenitve v stanovanjski stavbi enak številu stalno prijavljenih prebivalcev.

Uredba o OD nadalje v 13. členu določa, da se v primeru čiščenja komunalne odpadne vode na čistilni napravi pri izračunu letnega seštevka enot obremenitve upošteva učinek čiščenja male komunalne, komunalne ali skupne čistilne naprave, in sicer se upošteva:

- 90 % učinek čiščenja, če se odvajanje komunalne odpadne vode zaključuje s čistilno napravo s sekundarnim ali terciarnim čiščenjem, in
- 40 % učinek čiščenja, če se odvajanje komunalne odpadne vode zaključuje s čistilno napravo s primarnim čiščenjem.

V 13. členu uredbe o OD je nadalje še podrobneje določeno, v katerih primerih se lahko uveljavlja 90 % zmanjšanje okoljske dajatve zaradi ustreznega čiščenja komunalne odpadne vode, in sicer je določeno, da se 90 % učinek čiščenja upošteva, če:

- se odvajanje komunalne odpadne vode zaključuje s komunalno ali skupno čistilno napravo s sekundarnim ali terciarnim čiščenjem ali

- se odvajanje komunalne odpadne vode zaključuje z malo komunalno čistilno napravo z ustreznim čiščenjem.

V 13. členu je določeno tudi, kdaj se učinek čiščenja začne ali preneha upoštevati.

Uredba o OD v prehodnih določbah določa tudi znesek okoljske dajatve na enoto obremenitve okolja zaradi odvajanja odpadnih voda, in sicer 26,4125 eura na enoto obremenitve.

Kot navedeno, gre torej pri plačilu okoljske dajatve za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja odpadnih voda za dajatev, s katero se obdavčuje onesnaževanje okolja. Če čiščenje komunalne odpadne vode ni zagotovljeno, se dajatev obračunava in plačuje v polnem znesku. Če pa je zagotovljeno čiščenje komunalne odpadne vode, pa se, kot navedeno, pri izračunu okoljske dajatve upošteva ustrezno zmanjšanje zneska glede na zagotovljeno stopnjo čiščenja komunalne odpadne vode.

Okoljska dajatev za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja odpadnih voda je prihodek proračuna občine in se lahko porabi za namene, določene z Zakonom o financiranju občin (Uradni list RS, št. 123/06, 57/08, 36/11 in 14/15 – ZUUJFO; v nadaljevanju: ZFO-1), ki v tretjem odstavku 7. člena določa (citirano):

»(3) Okoljske dajatve, ki so na podlagi zakona, ki ureja varstvo okolja, predpisane zaradi obremenjevanja okolja z odpadnimi vodami in zaradi odlaganja odpadkov na odlagališčih, ki so infrastruktura, namenjena izvajanju obvezne občinske gospodarske službe varstva okolja, so prihodek proračuna občine, kjer je nastala obremenitev okolja, zaradi katere je predpisana okoljska dajatev. Z odlokom, s katerim se sprejme občinski proračun, se določi, da se sredstva okoljskih dajatev lahko porabijo le za:

- 1. gradnjo infrastrukture, namenjene izvajanju občinskih obveznih javnih služb varstva okolja v skladu z državnimi operativnimi programi, sprejetimi s predpisi varstva okolja na področju čiščenja in odvajanja odpadnih voda, ravnanja s komunalnimi odpadki in odlaganja odpadkov, in*
- 2. zagotavljanje oskrbovalnih standardov, tehničnih, vzdrževalnih, organizacijskih in drugih ukrepov, predpisanih za izvajanje obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja.«.*

Ukinitev plačevanja okoljske dajatve za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja odpadnih voda bi bila v nasprotju z načeli sodobne evropske zakonodaje, in sicer zlasti v nasprotju z načelom »plača povzročitelj obremenitve«. Poraba sredstev, zbranih iz naslova okoljske dajatve, pa je skladno z ZFO-1 namenjena investicijam na zadevnemu področju, torej izgradnji infrastrukture in zagotavljanju oskrbovalnih standardov, tehničnih, vzdrževalnih, organizacijskih in drugih ukrepov na področju odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode.

V nadaljevanju vam podajamo pojasnila še v zvezi z Uredbo o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Uradni list RS, št. 87/2012, 109/2012, v nadaljevanju: uredba). Sprašujete nas v zvezi s storitvami, povezanimi z nepretočnimi greznicami, obstoječimi greznicami in malimi komunalnimi čistilnimi napravami.

Uredba o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Uradni list RS, št. 87/2012, 109/2012; v nadaljevanju uredba) določa, da je enota količine storitve prevzema vsebine in ravnanja z vsebino iz nepretočnih greznic, prevzema blata in ravnanja z blatom iz obstoječih greznic ali malih komunalnih čistilnih naprav ter obratovalnega monitoringa za male komunalne čistilne naprave izražena v m³ opravljene storitve, za katero se šteje količina dobavljene pitne vode, ki se odvaja v nepretočno greznico, obstoječo greznico ali malo komunalno čistilno napravo.

Cena opravljanja prej navedenih storitev se uporabnikom obračunava glede na dobavljeno količino pitne vode, če iz nje nastaja komunalna odpadna voda, v skladu s predpisi, ki urejajo odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode. Izvajalec za uporabnike najmanj enkrat letno ugotavlja dejansko porabo in opravi poračun za preteklo obračunsko obdobje. Uredba ne predpisuje obveznega mesečnega obračuna navedenih storitev niti jih ne prepoveduje.

Omrežnina vključuje:

- stroške amortizacije ali najema osnovnih sredstev in naprav, ki so javna infrastruktura,
- stroške zavarovanja infrastrukture javne službe,
- stroške odškodnin, ki vključujejo odškodnine za služnost in povzročeno škodo, povezano z gradnjo, obnovo in vzdrževanjem infrastrukture javne službe, in
- odhodke financiranja v okviru stroškov omrežnine, ki vključujejo obresti in druge stroške, povezane z dolžniškim financiranjem gradnje ali obnove infrastrukture javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode. Pri tem se upošteva višina stroškov na podlagi podpisanih pogodb.

Predračunska cena opravljanja storitev javne službe je tisti del cene, ki krije stroške opravljanja javne službe in vključujejo naslednje skupine stroškov, ki jih je mogoče povezati z opravljanjem storitev javne službe:

- neposredne stroške materiala in storitev,
- neposredne stroške dela,
- druge neposredne stroške,
- splošne (posredne) proizvodne stroške, ki vključujejo stroške materiala, amortizacije poslovno potrebnih osnovnih sredstev, storitev in dela,
- splošne nabavno-prodajne stroške, ki vključujejo stroške materiala, amortizacije poslovno potrebnih osnovnih sredstev, storitev in dela,
- splošne upravne stroške, ki vključujejo stroške materiala, amortizacije poslovno potrebnih osnovnih sredstev, storitev in dela,
- obresti zaradi financiranja opravljanja storitev javne službe, neposredne stroške prodaje,
- druge poslovne odhodke in
- donos.

To pomeni, da je potrebno vse načrtovane stroške v prihodnjem obračunskem obdobju, ki sestavljajo predračunsko ceno opravljanja storitev javne službe deliti z načrtovano količino opravljenih storitev v prihodnjem obračunskem obdobju. Na ta način se določi predračunska cena opravljanja storitev javne službe, ki jo obravnava pristojni organ občine. Omrežnina se za posameznega uporabnika storitev določi glede na obračunski vodomer na priključku. Omrežnina se po posameznih storitvah izračuna tako, da se vsota vseh stroškov omrežnine deli z vsoto faktorjev omrežnine. Tako dobljeni količnik se nato pomnoži s faktorjem omrežnine glede na premer posameznega vodomera.

Uredba določa, da kadar se poraba pitne vode ne ugotavlja z obračunskim vodomrom, se za stavbe, v katerih se opravljajo storitve javne službe oskrbe s pitno vodo, cena opravljanja storitev javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode in padavinske odpadne vode z javnih površin uporabnikom obračunava glede na zmogljivost priključka, določeno s premerom priključka, v skladu s preglednico iz prvega odstavka 20. člena uredbe, za druge stavbe pa se cena obračuna na podlagi števila stalno in začasno prijavljenih stanovalcev ob upoštevanju normirane porabe pitne vode, ki znaša 0,15 m³ na osebo na dan. V slednjem primeru zavezanec za plačilo storitev izvajalcu na njegovo zahtevo sporoči podatke o številu stalno in začasno prijavljenih stanovalcev. Sporočene podatke mora izvajalec upoštevati najpozneje v naslednjem mesecu po preteku meseca, ko so mu bili sporočeni.

V okviru javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode se ločeno oblikujejo in obračunavajo cene za storitve javne službe:

- odvajanje komunalne odpadne vode in padavinske odpadne vode z javnih površin,
- odvajanje padavinske odpadne vode s streh,
- storitve, povezane z nepretočnimi greznicami, obstoječimi greznicami in malimi komunalnimi čistilnimi napravami,
- čiščenje komunalne odpadne vode in padavinske odpadne vode z javnih površin in
- čiščenje padavinske odpadne vode s streh.

Uredba določa, da se na računu ločeno prikaže zaračunana cena posamezne storitve javne službe v skladu s prejšnjim odstavkom. Za posamezno storitev iz prejšnjega odstavka mora izvajalec javne službe izdelati ločen izkaz poslovnega izida. Zaračunana cena storitve, povezane z nepretočnimi greznicami, obstoječimi greznicami in malimi komunalnimi čistilnimi napravami je sestavljena iz omrežnine, cene storitve izvajanja javne službe in okoljske dajatve v skladu s predpisom, ki ureja okoljske dajatve za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja odpadne vode.

S spoštovanjem,

Ministrstvo za okolje in prostor